

Op weg naar het verkiezingsprogramma van de PvdA Zoetermeer voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022

Discussienotitie van de Programmacommissie voor de ALV van 25 maart 2021.

Denk en discussieer mee!

Het **doel** van deze notitie is het uitlokken van discussie en input op de ALV. De Programmacommissie zal tijdens deze bijeenkomst ook een korte presentatie geven op basis van deze notitie.

Het proces van de Programmacommissie

We zitten nu in de hectiek van de landelijke verkiezingen, maar toch zijn we al aan het vooruitkijken naar de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022. De afdelingsvergadering van 12 november 2020 heeft een programmacommissie* ingesteld, die in nauw overleg met de leden een concept-verkiezingsprogramma gaat schrijven. Het verkiezingsprogramma zal in het najaar van 2021 door de ALV worden vastgesteld.

De commissie is meteen aan de slag gegaan. Zo hebben we al een goed overleg met de huidige raadsfractie gehad om de afgelopen periode te bespreken. De afdelingswerkgroepen zijn benaderd. De bijdrage van de werkgroep Solidariteit is in de bijlage opgenomen. Er worden afspraken gemaakt met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld om onze blik te verbreden. En nog voor de zomer komen er speciale afdelingsthemabijeenkomsten over de inhoudelijke keuzes die we moeten maken. In de najaars-ALV wordt het programma vastgesteld.

Op de komende afdelingsvergadering van 25 maart willen wij graag met jullie in gesprek over de hoofdlijnen van hoe het programma eruit moet komen te zien. Maar iedereen is ook uitgenodigd om schriftelijk ideeën aan te dragen**. Je kan je daarbij laten inspireren door het huidige programma***. Ook ervaringen uit de praktijk en deskundigheid op de zeer diverse terreinen van het gemeentelijk beleid zijn zeer welkom.

* De programmacommissie bestaat uit: Willem Benschop (voorzitter), Anke Ouwerkerk (bestuur), Charlotte van Zeventer, Taco Kuiper en Leo Welschen.

** Dat kan het beste door je bijdrage mailen aan de voorzitter: willem.benschop@planet.nl. Zie ook onze oproep op de afdelingswebsite.

*** <https://zoetermeer.pvda.nl/nieuws/verkiezingsprogramma-gemeenteraadsverkiezingen-2018/>

De opzet van het programma

Het is overeenkomstig de opdracht van de afdeling *niet* de bedoeling om een heel nieuw program te schrijven, maar wel om vooral te kijken naar welke onderwerpen nog steeds actueel zijn, welke thema's er bijgekomen zijn, denken we nog hetzelfde over de urgentie van bepaalde dingen, enz.

De commissie denkt aan:

- * een korte krachtige samenvatting met 10 punten voor het campagnemagazine
- * ondersteund door filmpjes over drie of vier onderscheidende speerpunten
- * daarnaast een uitgebreidere omschrijving van het programma van maximaal 10 pagina's met opvallende kaders in de hoofdstukken.

Achtergrond verkiezingen 2022

Herstel van de coronacrisis is nog volop gaande. De crisis heeft de verdeeldheid en ongelijkheid tussen mensen vergroot. Tegelijkertijd staan de gemeentelijke financiën door de tekorten op met name de jeugdzorg, WMO, terugvallende inkomsten en het uitblijven van structurele middelen onder druk.

Hard bezuinigen zou echter onverstandig zijn, omdat de publieke voorzieningen dan in Zoetermeer worden afgebroken en dat vergroot de ongelijkheid nog verder.

We kiezen in dit programma voor echte vooruitgang op weg naar een fatsoenlijk bestaan voor iedereen.

Hoofdstukken/Onderscheidende Thema's en voorstellen

De commissie heeft een opzet gemaakt voor de inhoudelijke discussie. Zoals jullie zien is deze niet uitputtend qua onderwerpen. Daarvoor is trouwens ook niet voldoende tijd in de komende ALV. De andere hoofdstukken komen later aan bod, zoals Gezondheidszorg, Jeugd, Onderwijs, Werk, Mobiliteit.

(internationale) Solidariteit

Veel mensen zijn door de coronacrisis in een extra kwetsbare positie gekomen: tijdelijke werknemers, zzp-ers, mkb-ondernemers, kinderen in armoedesituatie. De onderwijsachterstanden lopen vooral op bij kinderen in kleine huizen en met laagopgeleide ouders. "Verheffen" en "gelijke kansen voor iedereen" zijn onverminderd actuele waarden voor de PvdA.

Om de meest kwetsbaren te beschermen kunnen we **kiezen** voor:

- WMO en jeugdzorg continueren, afbouw van wachtlijsten, maar wel herinvoering inkomensafhankelijke bijdrage in de WMO in plaats van de cursus *powerful ageing*.
- Vroegsignalering van schulden en overnemen van schulden door gemeente. Uitstel en gespreide betaling van schulden is beter dan een generieke kwijtschelding voor alle ondernemers.
- Aanpak van laaggeletterdheid.
- Voorschool voor ieder kind gratis toegankelijk ongeacht het inkomen van ouders.

- Gratis ontbijt voor alle scholieren
- Aanmoedigen van beschut werk om te zorgen dat mensen met een arbeidsbeperking een plek op de arbeidsmarkt kunnen vinden. Sociale werkbedrijven blijven bestaan als ontwikkelbedrijven
- Statushouders die actief de gratis inburgeringsopleiding volgen zijn welkom in Zoetermeer. De regierol bij de inburgering berust vanaf 2022 bij de gemeente en vergt een stevige inspanning en nieuwe kennis. Boven op het quotum statushouders biedt Zoetermeer extra opvang voor alleenstaande vluchtelingenkinderen.
- Actief beleid op het gebied van inclusie van minderheden: mensen met een handicap, lhbt-ers, andere culturele achtergrond, etc.
- Actieve bestrijding van discriminatie op de woonmarkt, arbeidsmarkt, op scholen (segregatie) o.a., door een centraal discriminatiemeldpunt bij de gemeente.

Betaalbaar wonen

Ook in Zoetermeer is sprake van een wooncrisis. Voor starters is het nagenoeg onmogelijk om een passende en betaalbare woning te vinden. De wachtlijst voor een sociale huurwoning is opgelopen tot meerdere (?) jaren. Middenhuur tussen 750 en 1000 euro en betaalbare nieuwe koopwoningen tot 200.000 euro zijn nauwelijks voorradig. De grootste uitdaging is bouwen voor de vergrijzing in Zoetermeer. Voor *empty nesters* zijn onvoldoende geschikte woningen beschikbaar en dat beperkt de doorstroombaarheid voor jonge gezinnen. In de regio zijn /worden met negen gemeenten afspraken gemaakt over het toevoegen aan en onttrekken van de totale en betaalbare woningvoorraad. De gemeente Zoetermeer heeft aangeboden de komende 10 tot 15 jaar 10.000 woningen te bouwen en daarbij 27% goedkope huurwoningen te realiseren. Het betreft hier minimumafspraken /ondergrenzen.

Mogelijke keuzes:

De PvdA stelt voor om ongeacht de plannen in omliggende gemeentes niet 27% maar minstens 40 % van de te bouwen woningen als goedkope huurwoningen te realiseren. Dat is in overeenstemming met het huidige aandeel van sociale huur en goedkope huurwoningen in het woningbestand in Zoetermeer. Voorwaarde is dat de landelijke politiek de verhuurdersheffing afschaft, zodat de lokale woningcorporaties meer nieuwbouw kunnen realiseren

Met een doelgroepenverordening wordt vastgelegd hoe lang de sociale en middeldure huurwoningen behouden blijven als sociale en middeldure huur. Wij stellen deze instandhoudingstermijn op minimaal 25 jaar (en niet 15 jaar volgens het huidige College). Tevens wordt in deze verordening vastgelegd welke inkomensgroepen de betaalbare koopwoningen mogen kopen.

Jongeren en starters uit onze gemeente krijgen voorrang bij de toewijzing van sociale huur en/of nieuwe middeldure appartementen.

Met projectontwikkelaars maken we afspraken, dat nieuw opgeleverde appartementen een maand open staan voor kleine huishoudens die een grote woning in Zoetermeer willen verlaten.

Voor nieuwe betaalbare koopwoningen geldt een zelfbewoningsplicht van vijf(?) jaar. Binnenstedelijk bouwen is in Zoetermeer onvermijdelijk, maar we waken ervoor dat dit niet ten koste gaat van de leefbaarheid en betaalbaarheid. We streven naar gemengde wijken d.w.z. naast hoogbouw ook ruimte voor gezinswoningen en

ouderenwoningen, en een mix van sociale woningbouw (lage huren) en duurdere woningen.

Bij binnenstedelijk bouwen is er ook altijd een plan voor groen en bomen. Parkeernormen zijn niet heilig.

Om de hoge woningnood op te kunnen lossen sluiten we bouwen aan de randen van Zoetermeer niet op voorhand uit, maar wel als dit koste gaat van onze waardevolle natuur.

Schone en duurzame toekomst

De klimaatverandering is een gegeven. De PvdA wil dat Zoetermeer in 2035 CO₂-neutraal is. In 2040 is Zoetermeer aardgasvrij. De gemeente vervult daarbij een voortrekkersrol.

Het isoleren van oudere woningen, het investeren in duurzame energie-opwekkers zoals windmolens, zonnepanelen en de aanpassing van het warmtenet is kostbaar en de terugverdientijd vergt vele jaren.

De PvdA wil koste wat kost voorkomen dat deze energietransitie de ongelijkheid tussen huiseigenaren en huurders, (tussen huishoudens met lage inkomens in hun tochtige woningen en huishoudens met hoge inkomens die hun huizen met subsidies verduurzamen) vergroot. We willen dat iedereen mee kan doen en dat iedereen profiteert. De woonlasten inclusief de energierekening mogen op middellange termijn gezien niet stijgen na verduurzaming van de woning.

We geloven in een wijkgerichte aanpak. Samenwerken met de wijkbewoners is essentieel voor het draagvlak en voor de betrokkenheid.

Mogelijke keuzes

We ondersteunen ondernemende inwoners, die samen een lokale energiecoöperatie willen oprichten met advies en met subsidies. Zij krijgen voorrang bij het plaatsen van windmolens en andere vormen van duurzame energiewinning op het grondgebied van Zoetermeer.

We maken prestatieafspraken met lokale woningcoöperaties over welke woningen ze gaan verduurzamen en wanneer en welke niet rendabel te verduurzamen woningen vervangen moeten worden.

Wanneer een woningcoöperatie in een wijk al haar woningen gaat verduurzamen willen wij ook dat de vrije sectorhuurwoningen en de koophuizen in die wijk worden verduurzaamd. Dit is goedkoper en iedereen kan meedoen.

Door klimaatverandering zullen we ook te maken krijgen met hittegolven en hevige regenbuien. We investeren in het (verder) vergroenen van wijken en in het rioolonderhoud. Wanneer door deze investeringen het rioolrecht omhoog gaat, verrekenen we dit met de WOZ-belasting zodat ook hier de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

Ter verbetering van de luchtkwaliteit sluit de gemeente Zoetermeer zich aan bij het Schone Lucht Akkoord, waaraan al 40 gemeenten en 7 provincies meedoen.

Afval

De PvdA streeft in Zoetermeer naar een circulaire economie, waar al het afval gerecycled wordt.

Daarom scheiden onze inwoners plastic, metaal, papier, glas, gft en restafval. We ondersteunen het referendum over eventuele aanpassingen van het afvalbeleid in onze gemeente.

Tegelijkertijd zijn wij voorstander van een onderzoek naar de (financiële) voor- en nadelen van nascheiding door machines bij afvalcentrales. De ervaringen van vergelijkbare gemeenten (Almere, Nieuwegein, Spijkenisse, ...) met hun afvalbeleid en de vergelijking van afvalstoffenheffingen in die gemeenten kunnen van belang zijn bij de invulling van het afvalbeleid in Zoetermeer.

Kunst en cultuur

Een divers en betaalbaar aanbod van kunst en cultuur draagt bij aan de toegankelijkheid voor iedereen. Jongeren moeten in en buiten school in contact komen met kunst en voor mensen met een beperking zijn kunst en culturele evenementen goed toegankelijk.

Mogelijke **keuzes**:

Wij investeren in de bestaande culturele pijlers van Zoetermeer: het Stadstheater, het CKC, de Boerderij, de bibliotheken, het museum.

Daarnaast stimuleren wij nieuwe initiatieven uit de kunstensector om bijvoorbeeld theater, concerten en culturele evenementen te organiseren. Wij bekijken of er mogelijkheden zijn om op industrieterreinen toneeluitvoeringen, producties en concerten te laten plaatsvinden.

De gemeente zoekt meer contact met mensen uit de kunstensector en nodigt actief Zoetermeesters uit om mee te denken.

Veilig Zoetermeer

Veiligheid is essentieel. Mensen groeien op, wonen en werken in een diverse, inclusie en veilige samenleving. Risico's van lagere sociale cohesie, hogere jeugd- en schuldenproblematiek, racisme, verslaving, cybercrime en ondermijning worden tijdig herkend en bestreden.

Mogelijke **keuzes**:

1 wijkagent per 5000 inwoners is het minimum. De politie is maatschappelijk verankerd en heeft ook een verbindende functie. Meer diversiteit is een voorwaarde voor een beter en effectiever werkend politieapparaat.

Bewoners van een wijk weten vaak het beste wat er mis is in hun wijk en krijgen invloed op de prioriteiten van de politie in hun wijk.

Discriminatie wordt aangepakt. Er komt een meldpunt voor discriminatie waar mensen signalen van discriminatie kunnen doorgeven.

We investeren in wijkmanagers en school conciërges. Geïnvesteed wordt in collectief burgerschap en het openstellen van buurthuizen.

Bijlage

Bijdrage van werkgroep solidariteit voor de Programmacommissie.

Solidariteit: mee laten doen & meedoen.

PvdA Zoetermeer vindt dat het meedoen door eenieder aan de samenleving in het belang is van iedereen.

Voor de werkgroep solidariteit van de PvdA Zoetermeer betekent dat "meedoen" dat iedere burger goed en passend onderwijs kan volgen, recht heeft en houdt op omscholing/ bijscholing en daarmee uitzicht krijgt op een volwaardig (werkzaam) bestaan.

Meedoen door te doen. Onderstaande pijlers zijn daarbij essentieel.

- Goede beheersing van de Nederlandse taal. Verhelpen van taalachterstand en aanpak van laaggeletterdheid. Taak voor gemeente, scholen en aanvullend vrijwilligersorganisaties als Piëzo, Stichting leergeld, Volksuniversiteit etc. Scholen en vrijwilligersorganisatie krijgen daarvoor meer middelen.
- Beschikbaarheid en toegankelijkheid van aanvullende educatiemogelijkheden; bijscholing/ omscholing. Werkgarantie voor mensen die door bezuinigingen hun baan verliezen. Taak voor gemeente, bedrijven en aanvullend vrijwilligersorganisaties.
- Zo nodig zorgen voor/ creëren van (basis) banen. Betaald werk geeft mensen immers perspectief, bestaanszekerheid en garandeert het meedoen. Taak voor gemeente en bedrijven. Bij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt focust De Binnenbaan op persoonlijke aandacht en begeleiding voor deze groep.
De basisbaan is een volwaardige baan met een fatsoenlijk inkomen waarmee mensen die nu nog aan de kant staan aan de slag kunnen en daarvan rond kunnen komen. Bijvoorbeeld als wijkhulp, beveiliging of speeltuinmedewerker. Daarmee heeft de betekenisvolle basisbaan een maatschappelijk en economisch terugverdieneffect en is er een breed profijt voor de samenleving.

De gemeente ziet erop toe dat aan bovenstaande ambities wordt gewerkt door alle betrokkenen. Waar nodig worden gesprekken met burgers aangegaan. Essentie is dat meedoen wordt beloond en dat burgers vertrouwen hebben in de overheid.